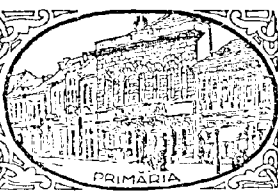
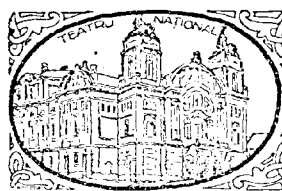
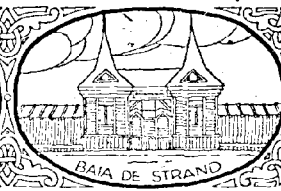
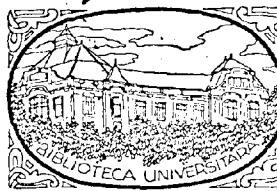
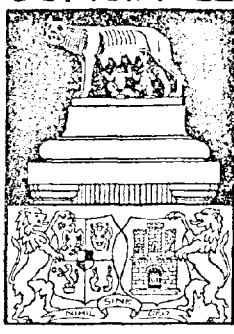

ADMINISTRAȚIA

FOAIE SPECIALĂ PENTRU INTERESELE SOCIALE FINANCIARE ȘI CULTURALE ALE ADMINISTRAȚIEI

COMUNALE

BIROUL REDACȚIEI: STR. CCGĂLNICEANU 4
ETAJ I. TELEFON 2-38.

REDACTOR RESPONSABIL: Dr. E. A. DANDEA.
ABONAMENT: PE UN AN 75 LEI, PE 1/2 AN
40 LEI; UN NUMĂR 4 LEI.

ARARE DE DOUĂ ORI PE LUNĂ.

REPRODUCEREA FĂRĂ ARĂTAREA ISVORULUI
INTERZISĂ; PARTEA OFICIALĂ TOTUȘI SE POA-
TE REPRODUCE FĂRĂ NICI O RESTRICȚIUNE.

Pregătirile pentru „Uniunea orașelor”.

Chestiunea organizării orașelor în o uniune stabilă, cu organe permanente pentru studiu și executarea programului este fără îndoială de cea mai mare importanță, nu numai în interesul orașelor, ci și în al țării întregi. Orașele, acestea focare de cultură și centre ale vieții economice și sociale, numai unindu-se vor putea merge spre înflorire și progres.

Orașul Cluj a invitat pe 22 Aprilie a. c. primarii orașelor principale ale Țării, ca constituindu-se în comitet de inițiativă, să se înceapă lucrările necesare pentru constituirea acestei organizații. La consfătuirea aceasta au fost reprezentate următoarele orașe invitate: 1. *București*: G. Corbescu primar, I. Roban secretar general, 2. *Oradea-Mare*: C. Bucico primar, Dr. V. Mangra, prim-iuriconsult, 3. *Craiova*: Dr. E. Antoniu primar, 4. *Târgul-Murăș*: Dr. Harșia primar, 5. *Sibiu*: W. Goritz primar, 6. *Brașov*: Socaciu primar s., 7. *Satu-Mare*: A. Ferențiu primar, 8. *Alba-Iulia*: Sava primar, 9. *Căreii-Mari*: N. Dorobanțu primar și 10. *Clujul* cu primarul și toți membrii consiliului.

Au aderat la organizație scuzându-și absența orașele 11. *Iasi*, 12. *Chișineu*, 12. *Timișoara*, 13. *Cernăuți*, 14. *Galați* și 15. *Arad*; numai unul dintre orașele invitate anume: Brăila din motive necunoscute nu a răspuns de loc chemării. E foarte probabil că nici nu a primit invitarea trimisă.

Dintre bărbații în afară de orașe s'au invitat și au luat parte la consfătuire Dnii: Vararu dir. gen. la interne, ca delegat special la consfătuire de Dl ministru al internelor, C. Tănăsescu, deputat f. dir. gen., Dr. I. Oana, Dr. I. Miclea, M. Măgherușan și A. Pălăgheș con-

silieri ministeriali, Dr. V. I. Bărbat, prof. univ. Dr. P. Meteș prefect. Consfătuirea a avut următorul program: 1. Deschiderea consfătuirii. 2. Discutarea necesității unei organizații permanente a orașelor (dacă se admite:). 3. Desbaterea principiilor organizației. 4. Statorirea proiectului de statut. 5. Programul primei adunări generale. 6. Data ținerii ei. 7. Constituirea comitetului de pregătire. 8. Propuneri.

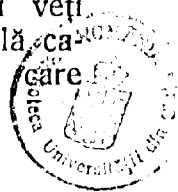
Consfătuirea a fost deschisă de Dl primar Dr. I. Pop, care salută pe cei prezenți, mulțumind îndeosebi Dlui Vararu dir. gen., reprezentantul autorizat al Dlui ministru de interne, pentru sprijinul și interesul arătat față de orașe și cu aceasta ocaziune. Face apoi istoricul acțiunii pentru încheierea orașelor în o organizație dela care se poate spera progresul lor în viitor. Dorința de a vedea înființată aceasta organizație și-a exprimat-o deja orașul Târgul-Murăș și Sibiu, iar idea s'a concretizat și mai mult la o consfătuire a primarilor, ținută în vara anului trecut la Timișoara.

În fine, orașul Cluj a făcut lucrările premergătoare, ca această idee să-și ia ființă.

Dnii Corbescu, primarul Bucureștilor și Dr. Antoniu primarul orașului Craiova salută consfătuirea, felicitând orașul inițiator, ambii delegați exprimându-și credința, că organizația se va face și va da roade binefăcătoare pentru orașe și țară. Dl prof. univ. Dr. V. I. Bărbat ia cuvântul rostind următorul discurs:

Domnilor Primari!

Incep prin a Vă mulțumi pentru cinstea ce mi-ați făcut de a mă invita în mijlocul DV. Fiind aici singurul „cetățean” și în acelaș timp singurul profesor universitar prezent, îmi veți da voie apoi să vă salut în această dublă calitate și să vă urez succes în opera pe care

voiți să o întreprindeți, operă atât de utilă pentru cetățeni și atât de interesantă din punctul de vedere dăscălesc.

Ieri vedeam în gazete, că la Constanța, într'un an și jumătate s'au perindat vre-o 11 sau 15 comisii interimare. De sigur că faptul acesta nu a putut fi de folos pentru cetățeni, cum de nici un folos nu poate fi pentru ei, în genere, dependența atât de mare a administrației comunale de organele curat politice.

Cu plăcere am auzit deci vorbindu-se, înainte de deschiderea ședinței, de o stabilizare a administrației municipale. Lucrul acesta nu mă poate decât bucura, în calitatea mea de cetățean, stabilitatea putând fi un pas mare spre binele pe care-l așteptăm dela părinții comunei. Dar tot înainte de deschiderea ședinței de azi am auzit un domn primar exprimându-și părerea că primarii trebuiesc aleși pe viață. Iar atunci cetățeanul din mine și-a zis: azi 15 comisii interimare într'un an și jumătate; mâine un primar pentru o viață de om. Să fi făcut oare, prin această schimbare numai un pas hotărîtor spre bine chestiunea care mă interesează atât: administrația comunală?

V'am spus dela început, că aici sunt și dascăl. Până acum a vorbit cetățeanul. Acum vorbește dascălul. Nu faptul că se va prelungi termenul de funcțiune al primarilor va ușura viața cetățenilor. Vor trebui multe alte lucruri pe lângă acesta și va trebui, în primul rând, o tratare mai metodică, mai științifică a afacerilor comunale. Acestea trebuiesc scoase de sub imperiul politicei, de sub imperiul impulsurilor și poftelor personale și puse sub controlul datelor oferite de cercetările serioase făcute în această direcție.

Ca să arăt numai cu un exemplu ce legături strânse există aiurea între cercetări și administrația comunală, între universitate și primărie, ajunge să citez faptul că anul acesta, la Universitatea Harvard din America există 6—7 cursuri de administrație comunală. Spun lucrul acesta în speranța că astfel de apropieri vor apărea și la noi și că poate, asociația ce o formați, va înființa chiar ea o catedră de administrație comunală la Universitatea din București, să zicem.

În spiritul celor de mai înainte termin și vă urez spor la muncă.

Dl. dir. gen. *Vararu* aduce salutul guvernului întreg; Dl. ministru de interne a promis tot concursul pentru reușita organizației; relevă marile servicii ce le va aduce, de sigur, uniunea orașelor guvernului în reforma administrativă proiectată, prin faptul, că această organizație e

în perfecta cunoștință a tuturor sistemelor de administrație, ce sunt azi în țara noastră.

După ce expune unele principii care sunt chemate să formeze baza lucrărilor, propune și consfătuirea acceptă cu unanimă însuflețire, trimiterea unei telegrame de omagiu M. Sale Regelui.

Consfătuirea hotărăște să se trimită asemenea telegramă Dlui președinte al consiliului de ministrii și Dlui ministru de interne.

Dl. consilier *Dr. E. Dandea* constatând, că dintre celea 16 orașe invitate numai singur Brăila nu a răspuns chemării și acesta probabil considerând greutatea de comunicație. Trecând la expunerea mersului lucrărilor pregătitoare, mulțumește Dlui cons. min. *Dr. I. Oana* care, prin sprijinul său, a contribuit mult la acea, ca la consfătuirea de azi se poate prezenta un anteproiect de statut al organizației a cărei baze de constituire se așează acum.

Cetește următoarea motivare a anteproiectului cum și a nevoei simțite de a înființa o organizație de felul acesta:

„Experiența vieții administrative de toate zilele ne aduce incontestabil la convingerea, că orașele României trebuie să se organizeze în o uniune și să-și creeze un organ central, permanent, care să aibă capabilitatea și autoritatea cuvenită pentru apărarea intereselor lor față de oricine, și să dea în mod eficace mână de ajutor guvernului în unificarea și consolidarea administrației. Țara e încă în plină refacere și consolidare; unificarea celor 4, ori chiar 5 sisteme de administrație moștenite de România întregită merge înainte, dar nu observăm totdeauna cunoștința de cauza exactă în măsurile luate; azi suntem în preajma unor legi fundamentale: nu numai reforma administrativă, financiară, statul funcționarilor, dar și noua constituție e în pregătire. Asupra tuturor acestor chestiuni și în deosebi referitor la reforma administrativă orașele trebuie să spună un cuvânt hotărîtor, conform ideilor cristalizate prin schimbul de idei ale reprezentanților diferitelor sisteme; acest cuvânt se poate pronunța cu greutatea cuvenită numai prin un organ care le reprezintă demn și conștiu în deplină cunoștință a părților bune și rele din sistemele particulare provinciale. Pentru ridicarea nivelului administrației conform cerințelor moderne, ea trebuie specializată în politica și știința de orașe deja foarte înfloritoare în țările din apus.

Chestiunile cari interesează progresul orașelor trebuie ținute atât prin presă cât și la guvern și în parlament prin deputii orașelor, neconținut la suprafață, considerând actualitatea

și importanța lor. Administrația orășanească trebuie făcută independentă de politica de partid.

Chemarea aceasta importantă și multiplă o poate satisface după cum s'a arătat numai o reprezentanță a tuturor orașelor solidare în o organizație, care se ocupă permanent și sistematic cu problemele orașelor.

Interesele prosperării naționale culturale, sociale și economice ale orașelor, dezvoltarea unei proceduri administrative unitare, pot fi promovate cu deplină competență și greutate iarăși numai prin instituirea unei organizații cuprinzând toate orașele.

Am văzut că consfăturile primarilor conchimate ad hoc când se ivese greutăți și probleme de rezolvat, nu pot da roade îndestuitoare; ne având posibilitatea de a pregăti în deajuns chestiunile de la ordinea zilei și din motivul că nu reprezintă în mod recunoscut toate orașele, precum și în lipsa unui organ executiv permanent și a unei organizații pe care să se bazeze acestea nu au și nu pot avea greutatea morală necesară pentru a reuși cu dezideratele lor.

O cerere fiind formulată și prezentată de organizația orașelor solidare va avea un echou neasemănat mai mare, ca celea de azi, făcute individual de fiecare oraș.

Fără o atare organizație bine chibzuită, cuprinzând toți factorii și elementele de valoare orașele vor rămânea mai departe o cvantitate neglijabilă în viața publică a țării noastre, cu toate că ele au menirea de a fi înaintremergătorii culturii și industriei naționale, și sunt totodată contribuabilii cei mai importanți ai statului.

Fiindcă în cadrele schițate organizația e chemată să promoveze nu numai interesele sociale culturale și economice a singuraticelor orașe, ba nici nu numai a orașelor în general, ci al țării întregi: organizația e neapărat și urgent necesară; rog să desbăteți și să binevoiți a face anteproiectului modificările cari se vor decide de Dvoastră, ca astfel acela să se prezinte ca proiectul statorit de consfătuire adunării generale care se va conchima pentru constituirea uniunii orașelor.

În urma admiterii unanime a celor expuse președintele dl primar Dr. I. Pop enunță hotărârea, că consfătuirea găsește de urgent necesară constituirea Uniunii permanente a orașelor din România.

Dl. Corbescu primarul Bucureștilor și *Dl. Goritz* primarul Sibiului doresc ca organizația să se abțină dela politică. *Dl. Harșa* primarul din Târgul-Murâs află de bine, ca să se precizeze raportul, drepturile și datoriile reciproce între stat și orașe.

Au mai luat cuvânt Dnii Dr. Mangra, Dr. Meteș, C. Tănăsescu și Dr. Oana, apoi se trece la discutarea anteproiectului de statut pentru „Uniunea orașelor”, și cetindu-se articol de articol, se primește cu unele modificări aduse de consfătuire.

Se hotărăște că adunarea generală de constituire a Uniunii pe lângă participarea reprezentanților tuturor orașelor din România aleși conform proiectului de statut primit se va ținea la *11. Iunie a. c. la Cluj*.

Cu lucrările de convocare s'a încredințat consiliul orașului Cluj, și din partea acestuia Dl cons. Dandea.

Sedința se închide la oarele 2 p. m., urmându-i o masă comună, familiară, în grădina de iarnă a hotelului „Central”.

Consfătuirea aceasta intimă a conducătorilor din câteva orașe ne-a dovedit încă odată, cât de necesară e organizația proiectată și cât de folositoare sunt schimbările de idei făcute de reprezentanții diferitelor sisteme, cu privire la chestiunile administrației comunale. Nu se poate remarca în deajuns armonia și unitatea de vederi care a dominat cu ocazia tuturor discuțiilor referitoare la principiile unei administrații sănătoase, aptă de a promova interesul cetățenilor și prosperarea țării.

Văzând căldura și interesul unanim cu care e îmbrățișată acțiunea noastră începând dela distinsul primar al Bucureștilor, D. Corbescu, până la primarul celui mai mic orașel, ba, cum ne-a asigurat Dl dir. gen. Vararu, chiar și de forurile noastre superioare, — suntem convinși că bunele noastre intenții se vor realiza spre sigura și marea satisfacție a noastră și a tuturor.

D.

Chestiunea construcțiilor de locuințe

(Continuare dela Nr. 3)

IV. Câștigarea capitalului pentru construcții. — Impozitul pe chirie.

Cum capitalul privat nu e dispus să se investească în construcții din motivele arătate mai sus, problema așteaptă o rezolvare: *cine va construi și cu ce mijloace?* E firesc, ca toată lumea să aștepte pornirea acțiunii din partea autorităților. Însă în împrejurările descrise și întreprinderile publice vor lucra cu un deficit considerabil. Cum însă chiria prin intervenția statului nu s'a ridicat în raportul pretins de spesele edificării și nici în proporție cu capitalul pe care îl reprezintă acum edificiile vechi, se impune dela sine, ca statul sau comuna să

folosească acesta împrejurare pentru a percepe o dare pe chirii de 10—30 procente, care nu ar fi prea apăsătoare pentru chiriașii, deoarece fără intervenția statului plusul chiriei pe care ar fi obligați să-l plătească s'ar fi urcat mult peste această limită, ba ar fi poate de 4—5 ori mai mare, decât chiria actuală. De altfel chiria este sigurul lucru care tocmai prin intervenția statului nu s'a scumpit în raport cu urcarea prețurilor altor necesități de trai.

Prin perceperea unui *impozit pe chirie* s'ar împărți egal între locuitorii caselor vechi și noi: spesele crescute ale producției de locuințe și ar fi posibil, ca nici în casele noi să nu se plătească o chirie mai mare, ca cea din casele vechi. Chiriașul, care plătește anual 1000 lei chirie, va putea plăti 1200 sau 1300 lei fără prea mari eforturi financiare.

Să încercăm a calcula aproximativ rezultatul financiar al acestui impozit pentru Cluj. Avem în Cluj ca 25 mii locuințe a căror chirie anuală ar fi groso-medio 25 milioane lei: la acesta sumă percepându-se un impozit de 30 procente ar rezulta 7 milioane 500 mii lei. Urcarea chiriei de data acesta nu ar fi în favorul proprietarilor ci a binelui obștesc, iar chiriașii nu pot reacționa cu drept contra acestei măsuri, deoarece ea constituie numai o sistare parțială a favorului, de care s'au bucurat numai chiriașii, tocmai mulțumită intervenției statului în această direcție iar chiria, nici îngreunată cu impozitul acesta, nu ajunge nici pe de parte suma la care ar fi fost ridicată de către proprietari, dacă s'ar fi lăsat din partea statului curs liber urcării.

Nici proprietarii nu se pot simți nedreptățiți prin acest impozit, deoarece *nu ei îl plătesc*. Dar nici prin interzicerea urcării nelimitate a chiriei nu li se face nedreptate proprietarilor, ei fiind prin această măsură în celea mai multe cazuri numai opriți de a încasa un profit nămeritat, izvorit din creșterea valorii caselor, fără nici o muncă activă din partea lor, ci ca rezultat al conjuncturilor economice excepționale. E deci just, ca nu proprietarul, ci obștea să încaseze acest profit.

Proprietarului trebuie să-i ajungă dacă primește șezând 8—9% după capitalul său în formă de chirie, și aceasta dobândă o și are dacă e proprietar vechiu, care și-a investit capitalul în edificii pe timpul când era încă viața economică normală. Iar la proprietarii noi, cari au cumpărat cu sume enorme case, fără să se uite pe ce își dau banii, nu putem fi cu considerare, fiind aceștia în mare parte life-ranții și îmbogățiți de război, cari ș-au plasat

capitalul în imobilele acestea numai din unul sau alt motiv de speculă (nestatornicia cursului de valută, schimbul coroanelor, dreptul de a se așeza în oraș ș. a).

Și este cu atât mai just ca urcarea să nu-i revină proprietarului, ci societății, cu cât și societatea, comuna, la rândul ei a făcut foarte mult pentru proprietari. Să amintim numai canalizările, apeductul, lumina electrică etc. Plângerea unor proprietari, că statul îi împiedecă în exhaierea condițiilor vieții economice desorganizată, aruncă o lumină asupra felului lor de gândire avar, precum și asupra eticei societății de azi și cred că nici ei nu se gândesc serios, că ar putea fi luată în considerare. Din contră, ar fi foarte oportun și chiar necesar, ca să se ia în fine măsuri pentru ca toate *averile căpătate fără muncă*, rodul exploatării nemiloase a împrejurărilor de tot felul, să revină odată comunității dela care a fost în ultimă analiză, înstrăinate.

În o măsură și mai mare e just un impozit pe locurile needificate aflătoare în oras, căci valoarea acestora crește zilnic fără ca proprietarul se fi investit ceva pentru a construi, — singur numai mulțumită dezvoltării orașului. Impozitul pe acestea locuri ar avea pe lângă menirea financiară și chemarea socială de a desființa renta de pământ.

Încă și în cazul când impositul nostru ar fi de fapt contra intereselor proprietarilor — ceia-ce cred că am demonstrat destul că nu e cazul, fiindcă ei fac cel mult 1% al populației, iar chiriașii 99% nu ar fi just să ne acomodăm înainte de toate intereselor lor, fie ei o clasă socială cât de importantă.

Impozitul pe chirii, pe lângă menținerea dării de casă, se practică azi în Anglia, Franța, Belgia, Holanda și alte state și în tot locul s'a dovedit a fi corespunzător scopului, fiind o dare ușor eruabilă și fără greutate tehnice în încasare (vezi „Die Baumwalt“ Nr. 38 din 1916).

Prin *incasarea progresivă* a acestui imposit direct s'ar obține o sumă și mai considerabilă ca cea care a fost rezultatul calculului nostru. În tot cazul bazată pe acest venit anual, comuna ar fi în stare să obțină și acoperirea unui împrumut, de circa 100 milioane; dacă la acest capital s'ar adăuga contribuiri marilor capitaliști și industriași cari sunt și ei în primul loc interesați în chestiunea construcțiilor, ar rezulta un capital suficient, pentru crearea unei instituțiuni cu scopul de a construi.

Orașul Cluj în urma unei anchete care a studiat aceasta chestiune a primit un Regulament pentru incasarea taxei orașenești pe chirie în

scopul menționat: cheia acestei taxe însă s'a redus de Ministerul Internelor în așa o măsură, că rezultatul său fiscal va fi minimal, abia 4—500.000 lei — se înțelege în cazul când peste tot noile legi financiare mai admit încasarea lui.

O contribuție odată pentru totdeauna asupra celor noi veniți în comună încă ar fi justă,

deoarece ei se bucură de toate instalațiunile publice, create din impozitele băștinașilor. Taxa aceasta s'ar putea percepe tot progresiv, în raport cu starea materială a fiecăruia și ar rezulta o sumă considerabilă. În tratarea amănuntelor acestora însă, schița aceasta nu poate intra.

(Va urma.)

Nr. 10 PARTEA OFICIALĂ.

Lege privitoare la prelungirea contractelor de închiriere.

Art. 1. — Toate contractele de închiriere de clădiri din întreaga țară, sau acelea al căror obiect principal îl formează clădirea, scrise ori verbale, ale căror termene expiră la 6 Mai (23 Aprilie st. v.) 1922, cele cari expiră în cursul acestui an, cum și cele în curs de executare încheiate sub imperiul decretelor-legi anterioare, se prelungesc de drept în folosul chiriașilor cetățeni români sau supuși români până la 6 Mai (23 Aprilie st. v.) 1923, cu o chirie care să reprezinte: îndoitul chiriei dela 23 Aprilie 1916 (în Ardeal, Bucovina și Basarabia, Aprilie 1914) pentru locuințe, de trei ori pentru prăvăliile micilor industriași și meseriași, ale debitanților de tutun și timbre, precum și ale cooperativelor de consum, federalelor și băncilor populare, și de cinci ori pentru celelalte prăvălii, fără însă a fi în nici un caz mai mică decât chiria care s'a plătit în cursul anului 1921.

Se acordă prelungirea și în folosul supușilor străini ai Statelor, cari au admis printr'un text de lege, votat până la data de 5 Aprilie 1922, principiul reciprocității în această materie; precum și supușilor străini cari sunt întrebuințați în serviciul Statului Român.

Legatiunile și membrii Corpului diplomatic și consulari ai Puterilor străine vor beneficia de prelungirea acordată în condițiunile acestei legi.

Valoarea coroanei pentru Ardeal, Banat, Maramureș și Crișana va fi egală cu un leu; pentru Bucovina după cursul oficial stabilit cu ocazia schimbului de către Stat în monedă română; iar pentru Basarabia se va socoti rubla pe doi lei.

Dacă imobilul nu a fost închiriat la data de 23 Aprilie 1916 (în ținuturile alipite Aprilie 1914), chiria se va calcula și stabili după venitul constatat prin rolurile impozitului funciar din 1916 (în ținuturile alipite 1914), sau în lipsa rolurilor după aprecierea justiției, fără însă a fi în nici un caz mai mică decât chiria care s'a plătit în cursul anului 1921.

Majorarea chiriei se aplică cu începere

Törvény a lakbérleti szerződések meghosszabításáról.

1. szakasz. Az összes épületekre vonatkozó bérleti szerződések az egész országban, vagy azok, amelyeknek fő tárgya épület s amelyeknek érvénye 1922. május 6-án (április 23-án) lejár, amelyek az év folyamán járnak le, valamint azok amelyek az előző törvényrendeletek hatálya alatt kötöttek s folyamatban vannak, törvény alapján meghosszabíttatnak a román állampolgárok, vagy román alattvalók javára 1923. május 6-ig (április 23) olyan bérösszeggel, amely az 1916. április 23-iki (Erdélyben, Bukovinában és Besszarábiában 1914. április) bér kétszeresének felel meg a lakásokra, háromszorosának a kisiparosok és kiskereskedők, dohány- és bélyeg-tőzsdések, valamint a fogyasztási szövetkezetek, federalák és népbankok üzletére és ötszörösének a többi üzletre vonatkozólag — úgy azonban, hogy a bér semmiesetre sem lehet kevesebb, mint az 1921. év folyamán fizetett bérösszeg.

Elnyerik a meghosszabítást azoknak az államoknak külföldi alattvalói is, amelyek ebben a kérdésben 1922. április 5-ig törvényszövegben megszavazták a viszonzosság elvét, valamint a román állam szolgálatában alkalmazott idegen alattvalók is.

A követségek és a külföldi hatalmak diplomáciai és konzuli testületének tagjai szintén részesülnek a jelen törvény által nyújtott meghosszabítás kedvezményében.

A korona értéke Erdély, Bánát, Máramaros és Körösvidék területén egyenlőnek vétetik a leuval; Bukovinára vonatkozólag a beváltás alkalmával hivatalosan megállapított arány, Besszarábiára vonatkozólag pedig a rubel 2 leu értékben fog számíttatni.

Ha az ingatlan 1916. április 23-án (a csatolt területekre 1914. április) nem volt bérbe adva, a bérösszeg az 1916. (a csatolt területeken 1914) évi házadó lajstromokban kitüntetett jövedelem alapján fog kiszámíttatni és megállapíttatni, vagy e lajstromok hiányában a bíróság értékelése szerint, a bér azonban semmi esetre sem lehet ke-

dela 6 Mai (23 Aprilie st. v.) 1922, iar în ținuturile alipite la termenele stabilite de uzurile și legile locale.

Chiria pentru semestrul Aprilie 1922 va putea fi valabil plătită în termen de o lună dela promulgarea acestei legi.

Nu se prelungesc contractele de închiriere ale hotelurilor, cu condiția ca proprietarul sau antreprenorul viitor să nu poată mări prețul din tariful în vigoare la 1 Aprilie 1922, precum și ale varieteurilor, cafeurilor-șantante, cabareturilor, teatrelor, afară de acele conduse de artiști români, cinematografele, caselor de schimb, societăților anonime comerciale și industriale, băncilor și cluburilor, afară de cele politice și culturale existente la 1 Aprilie 1922, precum și a tuturor imobilelor aparținând bisericilor și instituțiilor de binefacere și controlate de Stat, cari reintră sub regimul liberei transacțiuni.

Se exceptează funcționarii publici și ai instituțiilor puse sub controlul Statului, precum și pensionarii cari, fiind chiriași ai imobilelor bisericilor și instituțiilor de binefacere, se bucură de prelungirea contractelor.

Se acordă o îngăduire de șase luni, adică până la 8 Noemvrie (26 Octomvrie) 1922, băncilor, societăților anonime comerciale și industriale pentru mutare.

Este absolut interzis a se instala biouri sau case de comerț în hoteluri, cari rămân numai cu destinațiunea de a închiria camere la pasageri.

Prin hoteluri nu se înțeleg și pensiunile de familie.

Art. 2. — Sunt în drept a evacua pe chiriași, cu condițiunea de a se muta ei și familiile lor în imobil, și a da în schimb celui evacuat în aceeași localitate locuința lor, afară de cazul când la data de 5 Aprilie 1922 s'au găsit adăpostiți provizoriu undeva:

Proprietarii români, sau supuși români, afară de cei cari au locuit în străinătate 5 ani de zile socotiți dela 23 Aprilie 1917, precum și acei străini în cazul când în țara lor de origină se aplică principiul reciprocității, cu următoarele distincțiuni:

a) Proprietarii dinainte de 23 Aprilie 1916 (în ținuturile alipite Aprilie 1914), chiriași sau tolerați, cu excepțiunea chiriașilor cari sunt la data depunerii în Senat a proiectului acestei legi (5 Aprilie 1922) funcționari publici din localitate, soțiile acestor funcționari, pensionarii, precum și foștii ostatici internați de inamici;

b) Proprietarii astăzi chiriași sau tolerați, cari au dobândit imobilul chiar și după 23 Aprilie 1916 (în ținuturile alipite Aprilie 1914) și până la data depunerii în Senat a proiectului acestei legi, dacă erau stabiliți în localitate înainte de 1916 și au rămas fără locuință dintr'o

vesebb, mint az 1921. év folyamán fizetett bérösszeg.

A felemelt bér 1922. május 6. (április 23) napjától fizetendő, a csatolt területeken pedig a helyi szokások és törvények által megállapított határidőkben.

Az 1922. április negyedre járó bér a jelen törvény kihirdetésétől számított egy hónap alatt érvényesen fizethető.

Nem hosszabíttatnak meg a szállodák szerződésai, azzal a feltétellel, hogy a tulajdonos, vagy jövőbeli bérlő nem emelheti feljebb az 1922. április 1-én érvényes tarifát, valamint a varietéké, zenés kávéházaké, kabaréké, színházaké, kivéve azokat, amelyeket román művészek vezetnek, mozgófényképszínházaké, váltóüzleteké, kereskedelmi és ipari részvénytársaságoké, bankoké és kluboké, kivéve a politikai és kulturális klubokat, amelyek 1922. április 1-én léteztek, valamint az egyházak és állami ellenőrzés alatt álló jótékony intézmények ingatlanaira vonatkozó szerződések, amelyekre nézve beáll a szabad ügyletkötés rendszere.

Kivételek a köztisztviselők és az állam ellenőrzése alatt álló intézmények tisztviselői, valamint a nyugdíjasok, akik ha egyházak és jótékony intézmények ingatlanainak bérlői is részesülnek a szerződések meghosszabításában. Hat hónapi, vagyis 1922 november 8 (október 26) napjáig terjedő haladék engedélyeztetik a bankoknak, kereskedelmi- és ipari részvénytársaságoknak költözködése.

Teljesen tiltva van irodákat, kereskedelmi üzleteket berendezni szállodákban, amelyeknek rendeltetése kizárólag szobák utasok részére való bérbeadása marad. Nem értetnek a „szálloda” alatt a családi penziók.

2. szakasz: Jogukban van bérlőjüket kilakoltatni, azon feltétellel, hogy a lakásba az illetők családjukkal fognak beköltözni és a bérlőknek ugyanazon helyiségben saját lakásukat adják át, kivéve azon esetet, midőn 1922. április 5-én csak ideiglenesen voltak beszállásolva valahová:

A román tulajdonosoknak és alattvalóknak kivéve azokat, kik 1917. április 23-ától számított 5 évig külföldön laktak, valamint azon idegeneket, kiknek szülő országában a viszonosság elvét alkalmazzák, a következő megkülönböztetésekkel:

a) Azon tulajdonosok, kik 1916. április 23-a előtt (a csatolt területeken 1914. április hó,) bérlők vagy megtértek voltak, kivéve azon bérlőket, kik a jelen törvény tervezetnek a senátusba letételekor (1922. április 5.) helyiségbeli közhivatalnokok, ezen közhivatalnokok feleségei, nyugdíjasok valamint az ellenség által internált tuszok;

b) Azon tulajdonosok, kik ma bérlők vagy megtértek, kik az ingatlant habár 1916. április

cauză independentă de voința lor, afară de funcționarii publici, sau cei cu serviciul comandat în localitate, cari sunt dispensați de aceste condițiuni.

Instrăinările și transmisiunile de proprietate cu orice titlu între părinți și copii majori sau minori, bărbați și femei, frați și surori, nu vor beneficia de prescripțiunile acestei legi, afară de imobilele constituite dotă.

Nu vor putea fi evacuați:

Funcționarii publici și funcționarii instituțiilor puse sub controlul Statului aflați în funcțiune la data depunerii în Senat a proiectului acestei legi, sau soțiile lor, precum și părinții acestor funcționari în cazul când locuiesc împreună, funcționarii particulari cu un salariu de maximum 2.000 lei lunar, inclusiv toate accesoriile, pensionarii, profesorii și profesoarele particulare având un titlu academic, meseriași și muncitorii manuali, medicii, avocații, inginerii și arhitecții, ziariștii și scriitorii membri ai societății „Scriitorilor Români” și artiștii membrii ai Sindicatului artelor frumoase, școlile și instituțiile de cultură, precum și artiștii teatrelor, invalizii, orfanii, văduvele de război și foștii ostatici internați de inamici, dacă toți aceștia afară de invalizi, orfani și văduve de război, nu vor fi vândut sau închiriat imobilul lor din localitate după 23 Aprilie 1916 (în ținuturile alipite 1914) în cari ar fi putut locui și în care caz chiar și aceștia vor putea fi evacuați.

Proprietarii prevăzuți la alineatele a) și b) și ai căror chiriași se găscăsc în această din urmă situațiune, nu vor fi obligați a se muta ei înșiși în imobilul lor.

Dacă proprietarii din acest alineat b) sunt clerici cari n'au case parohiale, se vor putea muta și ei în casele lor dela data de 8 Noemvrie (26 Octomvrie st. v.) 1922, respectând excepțiunile din acest articol;

c) Deasemenea va putea evacua pe chiriași proprietarul care locuind el însuș o parte din imobil și având restul imobilului închiriat, apartamentul sau camerile ocupate de el sunt neîndestulătoare pentru nevoile imperioase ale familiei sale sau pentru căpățuirea copiilor conform codului civil. Se va socoti ca necesare proprietarului camera de lucru și câte o cameră de fiecare membru al familiei care trece vârsta de 10 ani.

Prin familie se înțelege persoanele cari în mod obișnuit sunt adăpostite de proprietar, adică: ascendenții și descendenți, frați, soră, văr, vară, precum și rudele din această categorie, cari prin efectul acestei legi vor avea necesitate de locuință.

Proprietarul care după 25 Aprilie 1916 (în ținuturile alipite Aprilie 1914) și-a vândut sau închiriat un alt imobil din localitate, în care

23-a (a csatolt területeken 1914. április hó) után is egészen a jelen törvény tervezetnek a senátusba történt letételéig szerezték, ha a helyiségben még 1916. előtt letelepedve voltak és lakás nélkül maradtak akarataukon kívül álló okokból, kivéve a köztisztviselőket, vagy azon a helyiségben szolgálatra rendelteteket, kik ezen feltételek alól mentesítve vannak.

Szülők és nagykoru vagy kiskorú gyermekek, férj és feleség, fivér és nővér, közti bármilyen cimen létre jött tulajdon elidegenítés vagy átruházás nem részesülnek jelen törvény előnyeiben, kivéve a hozományoknak szánt ingatlanokat.

Nem lakoltathatók ki:

A közhivatalnokok és az állam ellenőrzése alatt álló intézetek hivatalnokai, kik a jelen törvény tervezetnek a senatusban történt letételekor szolgálatban találtattak, vagy ezeknek felesége, valamint szülei, ha együtt laknak, magánhivatalnokok, kiknek maximum 2000 lei havi fizetésük van beleértve az összes járulékokat, nyugdíjasok, magántanárok és tanárnők, kiknek akadémiai képesítésük van, iparosok és kézművesek, orvosok, ügyvédek, mérnökök és építészek, újságírók, és a „Román Írók” társaságának tagjait képező írók, a művészek, kik a Szépművészetek sindikátusának tagjai, iskolák és kulturális intézetek, a színházak színészei, hadirokkantak, hadiárvák és hadiözvegyek, az ellenség által *internálva volt túsók*, ha mindezek — kivéve a hadirokkantakat, hadiárvákat és hadiözvegyeket — 1916. április 23-a (csatolt területeken 1914) után ingatlanukat amelyekben lakhattak volna el nem adták vagy ki nem bérelték, amely esetben ezek is kilakoltathatók.

Az a) és b) bekezdésekben foglalt tulajdonosok és a kiknek bérlői az utóbb említett helyzetben vannak, nem lesznek kötelesek, saját ingatlanaikba beköltözni.

Ha a b) bekezdésben foglalt tulajdonosok, papok, akik nem rendelkeznek papilakkal, ők is beköltözköhetnek saját házukba 1922. November 8-ától (ó naptár október 26) kezdve, a jelen § kivételeinek tekintetbe vétele mellett.

b) Hasonlóképen kilakoltathatják bérlőjüket azon tulajdonosok, kik ők maguk lakják ingatlanuknak egy részét, az ingatlanok többi része pedig ki van bérelve, ha az általa elfoglalt lakásrész, vagy szobák elégtelenek a család szükségseinek kielégítésére, vagy a magánjog értelmében a gyermekek elhelyezésére. A tulajdonos szükségességének tekintetik egy munkaszoba és minden egyes 10 évet meghaladott családtagnak egy-egy szoba.

Család alatt azon személyeket kell érteni, kik rendszerint a tulajdonosnál laknak, úgy mint: felmenő és lemenő rokonok, fivérek, nővérek, unokák, valamint az ezekkel rokonságban állók,

ar fi putut locui, nu va putea evacua pe chiriaș, afară de cazul când vânzarea s'a efectuat pentru ieșirea din indiviziune.

În toate cazurile prevăzute în alineatele precedente, evacuarea chiriașilor se va face cu începere dela 8 Noemvrie (26 Octomvrie st. v.) 1922, iar dacă proprietarul sau unul din soți, când imobilul aparține celui alt, este funcționar public și ocupă un serviciu comandat în localitate, ea se va face chiar dela 6 Mai (23 Aprilie st. v.) 1922.

Clădirile cumpărate sau dăruite pentru a adăposti laboratorii sau biblioteci deschise studenților și publicului, vor fi evacuate de Sf. Gheorghe 1922, oferindu-se locatarilor, prin Oficiul de închiriere, locuințe corespunzătoare cu nevoile familiilor lor.

Comisiunile arbitrale instituite prin decret-lege Nr. 1420 din 2 Aprilie 1920 se desființează, rămânând ca diferendele rezultate din aplicarea legii de față să fie judecate de instanțele judecătorești ordinare după competență, conform legii proprietarilor, fără drept de opoziție chiar înaintea Curții de casație; iar în ținuturile alipite asemenea diferende se vor judeca de urgență și cu precădere de instanțele competente după legile acolo în vigoare.

Hotărârile judecătorești și ale comisiunilor arbitrale rămase definitive, neexecutate și având de obiect evacuarea chiriașilor, rămân fără efect în ce privește evacuarea, dacă sunt contrarii dispozițiilor cuprinse în legea de față, afară de hotărârile cari sunt pendinte înaintea Curții de casație.

Art. 3. — Acela care va specula, va primi sau va da sub orice formă chirii mai mari decât cele stabilite prin legea de față, precum și proprietarii cari, obligați prin art. 2, alin. a, b și c de a se muta în imobilul evacuat, nu îl ocupă ei cu familiile lor, se vor pedepsi cu amenda reprezentând de zece ori chiria.

Proprietarii sau antreprenorii viitori ai hotelurilor cari vor pretinde sau încasa prețuri mai mari decât cele fixate prin tariful în vigoare la 1 Aprilie 1922, precum și cei cari vor închiria camere din hoteluri pentru birouri sau case de comerț, se vor pedepsi cu amendă de 50.000—100.000 lei.

În cazul când proprietarul nu ocupă imobilul sau îl vinde, chiriașul are dreptul de a fi reintegrat în localul din care a fost evacuat.

Contravențiunile se judecă potrivit regulilor prevăzute de art. 40 din legea măsurilor

kiknek a jelen törvény értelmében lakásra van szükségük.

Azon tulajdonos, ki 1916. április 23-a (csatolt területeken 1914) után eladott vagy kibérelt egy helyiségbeli más ingatlant, amelyben lakhatott volna, nem lakoltathatja ki a bérlőjét, kivéve azon esetet, ha az eladás vagyonszükség megszüntetése végett történt.

Az előbbi bekezdésben említett összes esetekben a bérlők kilakoltatása 1922. november 8-ával (ő naptár október 26) történik, ha azonban a tulajdonos vagy egyik a társai közül, — amikor az ingatlan a másiké — közhivatalnok és a helyiségben teljesít szolgálatot, a kilakoltatás már 1922. május 6-ával (ő naptár április 23) történik.

Azon épületek, melyek a tanulóknak és a közönségnek szánt laboratóriumok és könyvtárak részére vétettek vagy ajándékoztattak 1922. Szt. György napján lakoltatandók ki, miután a bérlők részére a lakbérleti hivatal útján megfelelő lakásokról történik gondoskodás.

Az 1920. április 2-i 1420. sz. decret-lege értelmében felállított véleményező bizottságok megszűnnek azzal, hogy a jelen törvény alkalmazásából előálló viták fölött az illetékes rendes bíróság ítélkezzen a tulajdonosokra vonatkozó törvény értelmében a nélkül, hogy az megfellebbezhető volna még a Curtea de Casațiehoz sem; a csatolt területeken pedig hasonló viták fölött az ott érvényben levő törvények szerint illetékes hatóságok fognak sürgősen és soronkívül ítélkezni.

A bíróságok és véleményező bizottságoknak végleges kilakoltató határozatai, ha még végrehajtva nincsenek, nem birnak többé kihatással a kilakoltatásra, ha jelen törvény rendelkezéseivel ellentétben állanak, kivéve a Curtea de Casație előtt levő ügyeket.

3. szakasz. Azok, akik üzérkednek, elfogadnak vagy fizetnek nagyobb bérösszegeket, mint a jelen törvényben megszabottak, valamint azon tulajdonosok, kik a 2 §-nak a) b) és c) bekezdései értelmében kötelesek a kilakoltatott ingatlanba költözni és nem ők a családjukkal foglalják azt el, a bérösszeg tiszteresét kitevő pénzbüntetéssel büntetnek.

Azon szállodatulajdonosok vagy későbbi vállalkozók, kik az 1922. április 1-én érvényben levő díjszabásban előírt áraknál magasabbat követelnek vagy szednek be, valamint azok, kik szállodai szobákat irodák vagy kereskedelmi üzletek részére adnak ki, 50.000-tól 100.000 leig terjedő pénzbüntetéssel büntetnek.

Cele mai bune
Cele mai frumoase
Cele mai eftine

Cărți-, hârtie-, art. de scris
Könyv-, papir-, írószer a

legjobb
legszebb
legolcsóbb a

la librăria

LEPAGE

könyv kereskedésben

excepționale. Amenda se va încasa în profitul fondului pentru încurajarea construcțiilor, cu aplicarea art. 28 din codul penal în caz de insolabilitate.

Contractele de subînchiriere în ființă trec în folosul proprietarilor.

Toți chiriașii cari beneficiază de această lege și vor subînchiria apartamente vor pierde beneficiile legii.

Subînchirierile de camere mobilate nu intră în această dispozițiune.

Oficiile de închiriere sunt obligate de a satisface cu precădere și în principal cererile acelor chiriași cari din cauza excepțiilor prevăzute în această lege ar putea rămâne fără locuință.

Impozitele către Stat, județ și comună rămân în sarcina proprietarului.

În caz de majorare a acestor impozite, sporul lor se va repartiza între proprietari și chiriași în raport cu valoarea locativă anuală a imobilului, afară numai dacă vor conveni altfel.

Această dispozițiune se aplică și la contractele făcute prin Oficiile de închiriere.

Art. 4. — Toate dispozițiunile prevăzute în această lege sunt de ordine publică și orice dispozițiuni contrarii se abrogă, afară de acele relative la acaparare.

Promulgăm această lege și ordonăm ca ea să fie investită cu sigiliul Statului și publicată în Monitorul Oficial.

Dat în București, la 13 Aprilie 1922.

(L. S. St.)

Ministrul justiției:

Ioan T. Florescu,

Ferdinand.

Nr. 787/922 pres.

Cătră toate secțiile și oficiile municipale ale orașului Cluj.

În urma ordinului Nr. 7012/922 a Ministerului de Interne Direcțiunea Secretariatului și Personalului, Vă facem atenție, că lipsa hârtiei destul de simțită de mai mult timp, se accentuează tot mai mult, provocând din zi în zi scumpirea ei.

S'a observat totuși că multe autorități întrebunțează în adresele oficiale, hârtii de format mare, în disproporție cu cuprinsul corespondenței, jumătăți sau coale întregi, chiar atunci când cuprinsul adresei s'ar putea scrie pe sferuri de coale, sau foi de dimensiuni și mai mici.

Az esetben ha a tulajdonos nem foglalja el az ingatlan vagy eladja, a bérlőnek joga van követelni, hogy vissza helyezzék oda ahonnan kilakoltatták.

A kihágások a kivételes intézkedésekről szóló törvény 40 §-ban előirt szabályok szerint ítéltetnek meg. A pénzbüntetések az építkezések előmozdítására szolgáló alap javára szedtetnek be; fizetéseképtelenség esetén a büntetőtörvény 28. §-a alkalmazandó.

A létező albérleti szerződések a tulajdonosok javára szolgálnak.

Mindazon bérlők, kik jelen törvény előnyeiben részesülnek és lakrészeket albérletbe fognak adni, elvesztik a megszerzett kedvezményeket.

Butorozott szobák albérlete nem foglaltatik ez intézkedésben.

A lakbérleti hivatalok kötelesek főleg és soronkívül eleget tenni azon bérlők kéréseinek, kik a jelen törvényben foglalt kivételeknél fogva lakás nélkül maradhatnak.

Az állami, megyei és községi adók a tulajdonos terhén maradnak.

Ezen adók felemelése esetén, a felemelt rész a tulajdonos és bérlő között megosztatik az ingatlan évi bérösszege arányában, kivéve, ha más képen egyeznek meg.

Ezen intézkedés a lakbérleti hivatal előtt kötött szerződésekre is vonatkozik.

4. szakasz. Az e törvényben foglalt összes intézkedések közrend jellegűek és minden ezzel ellenkező intézkedés hatályon kívül helyeztetik, kivéve a szerzésre vonatkozó intézkedéseket.

Szentesítjük ezen törvényt és elrendeljük, hogy az állam pecsétjével ellátassék és a „Monitorul Oficial”-ban közzéírás tétessék.

Aceasta risipă inutilă și păgubitoare, trebuind să înceteze, avem onoare a Vă ruga să binevoiți a atrage serioasă atențiune a autorităților și funcționarilor în subordine, dând ordine severe ca pe viitor să nu se mai întrebunțeze în adrese, decât foi de dimensiuni potrivite corespondenței ce fac, utilizând chiar sferuri, sau optimi de coale, pentru concepte, putându-se întrebunța partea rămasă liberă a adreselor la care se răspunde.

Bine înțeles, aceasta măsura se va pune în executare după ce se va termina stocul de imprimate și hârtie cu entete, pe care o au în depozit.

Aceiași economie se impune și la furniturile de cancelarie, precum și la confecționarea

imprimatelor, și registrelor, al căror format, număr și cuprins va fi redus la strictul necesar.

Primar:
(ss.) Dr. Pop

Dela medicul veterinar primar al jud. și orașului Cluj.

Tuturor șefilor de circumscripție, tuturor manipulanților biletelor de vite și tuturor vămășilor din Cluj.

Obiect: Sistarea autorizațiilor speciale de vânzare pentru animalele mănate la târg.

Spre știre și conformare public ORD. Ministeriului Domeniilor, Direcția Regională Zootehnică și sanitară veterinară din Cluj nr. 700/1922.

Ni-a ajuns la cunoștință că în unele locuri în baza Decretului Regal Nr. 2538/1919 se cer autorizațiuni speciale de vânzare pentru animalele mănate la târg.

Având în vedere, că sunt multe plângeri din partea crescătorilor de animale pe motivul, că afară de cheltuielile înpreunate cu biletele de vite trebuie să plătească și pentru autorizațiunile din chestiune o anumită taxa.

Având în vedere, că în Ardeal nu au fost nici când restrinse târgurile de animale, conform Decretului Regal susmenționat ci au funcționat toate târgurile fără excepțiune.

Având în vedere, ca Decretul Regal Nr. 2538/1919 nu este aplicabil în Ardeal conform avizului Ministeriului de Industrie și Comerț Nr. 57886 din 15 Septembrie 1920.

Cu onoare vă rugăm se binevoiti a aduce la cunoștința primăriilor și D-lor medici veterinari încredințați cu supravegerea târgurilor de animale, *că nu este nevoie de autorizații speciale de vânzare*, că ori-și cine i-și poate aduce animalule la târg dacă vor fi însoțite de biletele de vite în regulă, și dacă alte piedici de poliție sanitară veterinară nu există. Director Regional T. Cristea m. p. Șef de serviciu Bodescu m. p.

Cluj, la 10 Aprilie 1922.

primar:
Dr. Pop.

medic veterinar primar al
orasului Cluj:
Pavel Tofan.

Consiliului orașului Cluj.

Nr. 6328/1922 cons.

Obiect: Vânzarea de cucuruz și grâu.

Hotărîre:

Orașul Cluj vinde în licitație publică 100 adecă una sută quintale cucuruz sfărmat aflător la Moșia Tarcea și 31 quintale adecă treizeci și

una quint. grâu de toamnă cl. I și 4 quin. cl. II aflător la Maierîștea Centrală a orașului.

Primește oferte închise adresate Consiliului și înaintate la Registratura generală până la 5 Mai 1922.

Fiecare ofertant va depune la casseria orașului 10 0/0 a sumei promise iar cvita o va alătura la ofert.

Orașul își susține dreptul de a alege între ofertanți sau de a nu primi nici un ofert.

Cluj din ședința cons. orăș-ținută la 21 Aprilie 1922.

Primar:
Dr. Pop p. m.

No. 72/922 cons.

IV.

Publicațiune.

Consiliul orasului Cluj, aduce la cunoștință publică, că socotelile de încheiere și inventarul averii pe anul 1919 a orașului sunt puse la vederea publică din 1 Mai până la 15 Mai a. c. și se pot vedea la Expeditura consiliului orășenesc (localul Primăriei.)

Cluj, la 1 Mai, 1922.

primar:
ss. Dr. J. Pop.

Hirdetmény.

Cluj szab. kir. város tanácsa közhitre teszi, hogy a város 1919. évi zárszámadása és vagyonszármazása f. é. május hó 1-től, május hó 15-éig közszemlére van kitéve és megtekinthető a város kiadóhivatalában (városháza.)

Dela Primăria orașului Cluj.

No: 2245—1922 pres.

PUBLIKAȚIUNE.

Să publică concurs pentru furnizarea stofelor necesare pentru oamenii de serviciu a orașului cu muncipiu Cluj.

Spre orientare se comunică, că stofa trebuie să fie de vară. Numărul oamenilor de serviciu e 58.

Informațiuni detaliate la exactorat (calcularea competențelor personale).

Ofertele sunt a se înainta la registratura Consiliului orășenesc după apariția publicațiunei în 15 zile și a se prevedea cu numărul de publicațiune.

Cluj, la 30 Aprilie 1922.

Primar:
Dr. Pop.

Dela Primăria Orașului Cluj.

Ad Nr. 3207/922 pres.

Publicațiune de concurs.

Pentru ocuparea postului de notar vacant la Pimăria orașului Cluj, Secția financiară se publică concurs.

Doritorii de a ocupa acest post își vor înainta cererea întocmită conform §-ului 28 a normelor C. D. până la data de 15 Mai 1922. Retribuțiunile se vor stabili conform §-ului 35 a normelor.

Cererile înaintate după această dată nu se vor lua în considerare.

Cvalificația pentru acest post în baza articolului de lege XXII. 1886 și Regulamentul orașănesc este: terminarea facultății de drept și examenul de stat.

Cluj la 25 Aprilie 1922.

Primar:
Dr. Pop.

Aviz.

Pierzându-mi brevetul de industrie înregistrat sub Nr. D. 272/917 îl declar de anulat.

Văd. lui **Anton Lengyel.**
Str. I. Măcelar Nr. 11

Știri dela oraș.

Prin ord. Nr. 6671 din 11 April a. c. se redă autonomia administrației căilor ferate orașenești din Oradea-Mare, și d. inginer I. Ivașcu, care fusese numit prin deciziunea ministerială Nr. 22125 din 3 Octomvrie 1921 ca comisar al uzinei pe lângă direcția acelei linii ferate, se lasă în disponibilitate pe ziua de 1 Mai, 1922.

Monitorul Oficial Nr. 8 publică următoarele legi: 1. Legea pentru abrogarea cap. VI. din legea pentru organizarea Dobrogei-Nouă,

și reîntrarea în vigoare a dispozițiilor Cap. VI. din legea pentru organizarea Dobrogei-Nouă. 2. Lege pentru modificarea și completarea dispozițiilor art. 7 din legea privitoare la sporirea suprafețelor de sămănături în toamna anului 1920. 3. Lege pentru unificarea Ministerelor de Agricultură și Domenii.

M. Int. Dir. Gen. Cluj, a admis în principiu compunerea unui Regulament pentru încassarea unor taxe pe urcarea valorii imobilelor din oraș. Primăria va convoca în curând o consfătuire a factorilor economici interesați în această chestiune.

Pentru închirierea buffetului băi de vară (strand) a orașului Arad au intrat oferte de 12.000—12.500 Lei.

Orașul Viena a spesat pentru susținerea școlilor în anul trecut 888'5. milioane coroane, — fără de a computa și salariul învățătorilor. Din aceasta sumă 130 milioane s'au cheltuit pentru rescumpărarea biletelor de călătorit pe tren și tramvae cu ocaziunea excursiunilor elevilor dela acestea școale populare. Aceasta să nu ne mire, când în Viena o trăsură costă 1400 coroane pe $\frac{1}{4}$ de oră.

Siovits pictor de firme :o: cimefistă :o:

Strada N. Jorga colț cu Strada Corcheș
Telefon 381. ☐☐ Telefon 381.

Vadász & Co.

Intreprindere pentru instalațiuni
moderne de electricitate și apă.

Str. Universității No. 2. :-: Telefon 2-14.

Cluj,
Piața Unirei
No. 4.

CAROL LASSEN

Casă internațională de expedițiuni și transporturi

Cluj,
Piața Unirei
No. 4.

SUCURSALE PROPRII ÎN STRĂINĂTATE: Berlin, Hamburg, Bremen, Lübeck, Stettin, Danzig, Emden, Flensburg, Leipzig, Dresden, Chemnitz, Breslau, Proskau, Aachen, Köln a. Rh. Frankfurt a. M., Kaiserlautern, Mannheim, Ludwigshafen, Worms, Karlsruhe, Pforzheim, Offenburg, Freiburg i. Br., Schramberg, Schwenningen a. N., Stuttgart, Heilbronn a. N., Nürnberg, Ulm, Regensburg, Passau, Salzburg, Wien, Lissabon, Reval, Rotterdam, Stockholm, Gothenburg, Christiania, Copenhagen, Esbjerg.

SUCURSALE ȘI REPREZENTANȚE ÎN ROMÂNIA:
București, Arad, Oradea-Mare, Satu-Mare, Cernăuți,
Brașov, Sibiu, Dej, Bistrița, Sighetul-Marmației, Târgul-
Mureș, Timișoara, Medias. ☉☉☉☉☉☉☉☉

Transporturi în vagoane complete și colective, vămuiri și reclamațiuni de fracte.

ELIAN

Mare depozit de vinuri, fabrică de spirt, rom, cognec, sirupuri și licheururi.

Fermă — model

MAKKAY fémárugyár, Cluj,

STRADA GH. BARIȚIU Nr. 16.

TELEFON Nr. 807.

Sürgönczim: „Aluminiumgyár“.

BUTOR

Ebedlő és hálószobák stb. olcsó árban

Fischer Albert és Cobutorraktár, asztalos- és kárpitos-műhely
Cal.Reg.Ferdinand 61**DESIDERIU DÉNES**

Női és férfidivat, kötött- és rövidáru üzlet

CLUJ, CALEA REGELE FERDINAND No 2.

Baia „**Elisabeta**“ fürdő

Proprietar: LUDOVIC HELLMANN

Str. Călugăriștelelor No. 1.

Deschisă de la orele 6 a. m. până la 7 p. m.

A legjobb klisékErdély egyetlen cinkografiájában, a **Minerva r.-t.**

műintézetében készülnek

Cluj, Strada Regina Maria 1.

Banca Ardeleană și Cassa de Economie

Societate Anonimă

Cluj, Piața Unirei 32. (Clădire proprie.)

Efectuează remiteri pentru orice piață din țară și străinătate, în condițiile cele mai favorabile. Cumpără și vinde valută străină. Depuneri se acceptă spre fructificare cu dobânzile cele mai mari, și se plătesc ori-când fără prealabilă denunțare. Impozitele asupra capitalului se plătesc de către bancă.

Fondată în 1894.

□ Sucursală la Turda □

Fondată în 1894.

Hölgyek figyelmébe!

Kitünő onduláció és hajfestészet csak a „SALON DE PARIS”-ban. Fejmosás. Manikűrözés. Modern hajmunkák legszebb kivitelben, méltányos árak mellett készülnek.

Salon de Paris

Cluj, Calea Victoriei 2. (Kossuth-u.)

Ganz-féle

Uzina electrică a orașului sub. conducerea societății

villamossági részv.-társ.

2

Execută instalații electrice și transmisiuni de curent. La comandă efectuează instalații de motoare electrice. Lămpi și materiale pentru instalații permanent în depozit.

Elvállal elektromos világítási és erőátviteli berendezéseket. Izzólámpák, ivlámpa szén-pálcák, szerelési anyagok és kisebb motorok állandóan raktáron. Költségvetéseket és felvilágosításokat díjtalanul nyújt.

Cluj, Calea Regele Ferdinand 30
Palatul Széky. ☐☐☐ Telefon 403.

Bitumul Matitza s. a.

Capitalul social Lei 6.000.000

Centrale București

Filiala Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 55. I.

Telefon 10-09

Execută tot felul de lucrări în legătură cu produsele Bitumului, ca asfaltare izolație la case, acoperișe din ciment de lemn (Holzement) etc. ○○○

Material totdeauna la magazie.

Legolcsóbb bevásárlási forrás

Babits

ceasornicar și bijutier — órás és ékszerész

Nagy raktár órák, ékszerek, arany-, ezüstárak és dísz tárgyakban. Ékszerek, tört ezüst, aranyárak legmagasabb árban beváltatnak. Cluj-Kolozsvár, C. Regele Ferd. 27. (Wesselényi-u.) Vis-à-vis dela Posta Mare. (A főpostával szemben.)